
Kyrkomötet Budgetutskottets betänkande 2014:4

Ekonomiskt stöd till arbetsmarknadsinsatser för ungdomar

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas två motioner som rör ekonomiskt stöd till arbetsmarknadsinsatser för ungdomar.

I motion 2014:1 föreslås kyrkostyrelsen få i uppdrag att avsätta och fördela 200 miljoner kronor till stöd för de församlingar som åtar sig att ordna sommarjobb för arbetslösa ungdomar.

I motion 2014:21 föreslås kyrkostyrelsen avsätta 100 miljoner kronor av det nationella överskottet till att stimulera församlingar att skapa projektanställningar för unga människor.

Utskottet anser att frågan om ungdomars arbetslöshet och ungdomars möjligheter att komma in på arbetsmarknaden är en viktig fråga och delar intentionerna i motionerna. Utskottet menar dock att den nationella nivåns stöd bör inriktas på att förse stift och församlingar med väl anpassade modeller för hur arbetet med arbetslösa ungdomar lämpligast kan bedrivas lokalt utifrån de egna förutsättningarna. Utskottet föreslår därför avslag på motion 2014:1 och 2014:21.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:21.

Motionernas förslag

Motion 2014:1 av Lars-Ivar Ericson, Medel för att ge arbetstillfällen till ungdomar

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avsätta 200 miljoner kronor till stöd för de församlingar som åtar sig att ordna sommarjobb för arbetslösa ungdomar och att uppdra åt kyrkostyrelsen att på lämpligt sätt fördela dessa medel.

Motion 2014:21 av Jerker Alsterlund, Underlätta för unga att komma in på arbetsmarknaden

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avsätta 100 miljoner kronor av det nationella överskottet till att stimulera församlingar att skapa projektanställningar för unga människor.

Bakgrund

Tidigare behandling i kyrkomötet

Frågan om insatser mot arbetslöshet behandlades av 2005 års kyrkomöte. I motion 2005:25, *Diakonala insatser mot arbetslösheten*, var förslaget att uppdra åt kyrkostyrelsen att i samråd med Arbetsmarknadsverket, Försäkringskassan och Församlingsförbundet utforma en överenskommelse om samverkan i avsikt att underlätta rehabilitering av arbetslösa och långtidssjukskrivna genom möjligheter till arbets träning och praktikplatser inom kyrkan.

De nu föreliggande motionerna skiljer sig från 2005 års motion så till vida att i den tidigare motionen föreslogs att en överenskommelse skulle uppnås för en bestämd målgrupp och i nu föreliggande motioner föreslås det att *nationella medel* ska *anslå* till en bestämd målgrupp. I Kyrkolivsutskottets betänkande, KI 2005:9, föreslogs avslag på motionen. Utskottet ansåg att det fanns flera goda exempel på församlingars engagemang till stöd för arbetslösa och långtidssjukskrivna. Utskottet menade också att det redan fanns stora möjligheter för de församlingar som hade ett intresse av att göra en insats på området. Utskottet hänvisade till, det då verksamma, Svenska kyrkans arbetslivscentrum som hade till uppgift att utveckla samarbetet med arbetsmarknadens parter. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Nuläget i Svenska kyrkans församlingar

Svenska kyrkans församlingar har under många år tagit emot människor för arbets träning, rehabilitering, arbetspraktik, samhällstjänst eller sysselsättning. Det har varit en naturlig del av församlingens diakonala verksamhet och har ofta letts och bekostats med församlingens egna medel.

När det gäller arbetslöshetsfrågor har flera församlingar de senaste åren arbetat med metodutveckling av sitt arbete med människor som står långt från arbetsmarknaden, några av dem med stöd från Europeiska socialfonden (t.ex. Kirsebergs församling i Lunds stift som fått cirka 6 miljoner kronor, Katarina församling i Stockholms stift som fått cirka 10 miljoner kronor). Det kan sannolikt sägas att antalet församlingar som har verksamheter för människor i arbetslöshet ökar och att arbetssätten utvecklas.

De senaste åren har utvecklingen tagit ytterligare steg i möjligheten att driva eller stödja driften av arbetsintegrerande sociala företag. Några församlingar organiserar och samordnar idag sitt stöd till människor som befinner sig långt från arbetsmarknaden i ekonomiska eller ideella föreningar. Någon drivs självständigt av deltagarna i verksamheterna, andra av församlingarna själva.

Förändringar i statens arbetsmarknadsåtgärder 2006 samt etableringsreformen från 2010 har öppnat flera möjligheter till statligt finansierade uppdrag för församlingar som vill stödja arbetslösa att komma i arbete. Idag delfinansierar ett flertal av församlingarna dessa verksamheter med ersättningar från framförallt Arbetsförmedlingen, men också från Försäkringskassan, kommunerna, kriminalvården eller andra instanser.

Under hösten kommer kyrkokansliet att inventera församlingars stöd och verksamheter för människor i arbetslöshet – förekomst, innehåll, målgrupper och finansiering.

Av kyrkostyrelsens skrivelse *Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå åren 2015–2017*, KsSkr 2014:1, framgår att det sedan länge finns flera etablerade lokala samarbeten mellan Arbetsförmedlingen och församlingar i syfte att stödja människor i arbetslöshet. Under perioden kommer ett nationellt projekt att genomföras i samarbete med Arbetsförmedlingen centralt. Syftet med projektet är att inspirera och stärka församlingarnas kompetens ytterligare inom området.

Riktat församlingsbidrag

Riktat församlingsbidrag från nationell nivå för att stödja specifika åtgärder på lokal nivå är inte någon ny idé. Kyrkomötet har till exempel tidigare beslutat om riktat församlingsbidrag på totalt 400 miljoner kronor (för vardera år 2011, 2012, 2013 och 2014). Bidragen kan rekvireras upp till två år efter aktuellt år vilket innebär att 2014 års bidrag kan rekvireras till utgången av 2016.

Bidragen för år 2011, 2012 och 2013 får *användas till åtgärder som leder till ökad samverkan mellan församlingar i syfte att uppnå bestående förändringar och verksamhetseffektivisering*.

2013 föreslog kyrkostyrelsen ett riktat församlingsbidrag på 100 miljoner kronor också för 2014 men menade att bidraget enbart skulle få användas till den grundläggande uppgiften med särskilt fokus på barn och unga. Budgetutskottet delade uppfattningen om vikten att ge barn och unga större plats och inflytande i kyrkan och såg positivt på att kyrkostyrelsen lyfte det starka diakonala behov som är kopplat just till barn och unga. Utskottet var dock tydligt med att de ville undvika att snäva in det riktade församlingsbidraget till ett enda ändamål. De konstaterade också att det var möjligt att använda det befintliga bidraget för åtgärder som är direkt kopplade till församlingens grundläggande uppgift med fokus på barn och unga. Det hela resulterade i att kyrkomötet beslutade om ett riktat församlingsbidrag på 100 miljoner kronor för 2014 men med ett förtydligande av ändamålsbeskrivningen.

Bidraget för 2014 ska som tidigare användas till *åtgärder som leder till ökad samverkan mellan församlingar i syfte att uppnå bestående förändringar*, men med tillägget, *varvid barn och ungas behov särskilt bör beaktas*.

Av de totalt 300 miljoner kronor som avsatts för riktat församlingsbidrag till och med år 2013 hade cirka 100 miljoner kronor av dem ännu inte fördelats på projekt vid utgången av år 2013 (se bilaga 3 till KsSkr 2014:2).

Synpunkter från De Ungas Kyrkomöte

Sedan flera år tillbaka arrangerar Svenska Kyrkans Unga De Ungas Kyrkomöte. Det är ett möte som gör det möjligt för barn och unga att berätta för kyrkomötet vad de tycker om några av de frågor som kyrkomötet ska behandla och fatta beslut om.

En av de motioner som De Ungas Kyrkomöte skrivit ett svar på till årets kyrkomöte är motion 2014:21, *Underlätta för unga att komma in på arbetsmarknaden*. De föreslår att kyrkomötet ska avslå motionen. De skriver i sitt motionssvar att de jobb som skapas i kyrkan behöver vara givande för individens utveckling likväl som något att skriva på ett CV. Det framgår också att de anser att det finns en risk i att ge så pass korta anställningar och ser hellre längre anställningar som är av en karaktär som också är till värde för församlingen. De Ungas Kyrkomöte hänvisar i sitt svar till motionen 2014:92, *Nationellt program för praktik för unga*, som de hellre skulle se förverkligad.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motionerna 2014:1 och 2014:21.

Utskottet anser att frågan om ungdomars arbetslöshet och ungdomars möjligheter att komma in på arbetsmarknaden är en viktig fråga och delar intentionerna i motionerna. Ungdomsarbetslösheten är ett växande problem som bland annat hotar välfärd och medför utanförskap. Utskottet konstaterar att det ofta är en naturlig del i församlingars diakonala verksamhet att ta emot människor som till exempel behöver sysselsättning. Många gånger finns det etablerade lokala samarbeten i olika former mellan Arbetsförmedlingen, kommunen och församlingen i syfte att stödja arbetslösa. Utskottet har noterat från kyrkostyrelsens skrivelse *Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå åren 2015-2017*, KsSkr 2014:1, att det under perioden kommer att genomföras ett nationellt projekt i samarbete med Arbetsförmedlingen centralt. Syftet med projektet är att inspirera och stärka församlingarnas kompetens ytterligare för att stödja människor i arbetslöshet.

Utskottet anser att den nationella nivåns stöd inom detta område bör inriktas på att förse stift och församlingar med väl anpassade modeller för hur arbetet med arbetslösa ungdomar lämpligast kan bedrivas lokalt utifrån de egna förutsättningarna.

Utskottet har i sitt övervägande också tagit intryck av att De Ungas Kyrkomöte föreslår avslag på motion 2014:21, *Underlätta för unga att komma in på arbetsmarknaden*.

Mot bakgrund av detta föreslår utskottet att motionerna 2014:1 och 2014:21 ska avslås.

Uppsala den 26 september 2014

På Budgetutskottets vägnar

Bertil Olsson, ordförande

Malin Åkesson, sekreterare

Beslutande: Bertil Olsson, ordförande, Iréne Pierazzi, Solveig Hallin, Peter Egardt, Leif Nilsson, Monica Lago, Marie Wojdtkow, Bertil Persson, Lars T Gåreberg, Leif Nordlander, Christer Björk, Bengt Kjellgren, Carl-Eric Gabrielsson, Gerd Gullberg Johnson och Jenny Nilsson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Roger Sjöberg, Birger Wernersson, Christina Meltin Westerlund, Anita Engström, Marie Rydén Davoust, Mikael Grenstedt, Ann-Britt Åsebol, Mats Nilsson, Märta Stierna, David Lång, Roger Hedlund, Helén Lindbäck, Terence Honglo och Hildegard Jarskog.

Biskop Martin Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

För att förstärka genomförandet av vad som anförts i utskottets övervägande föreslås att 100 miljoner kronor anslås från 2013 års överskott som riktat församlingsbidrag via stiftet.

Kyrkostyrelsen får utfärda regler för genomförandet.

Carl-Eric Gabrielsson och Gerd Gullberg Johnson